

Het paarse gevoel

Daar staat het dan op de trappen van Huis ten Bosch, gegroepeerd rond Hare Majesteit, het paarse kabinet. Een moeilijke bevalling, maar het is ervan gekomen. De personele samenstelling vind ik uitermate zwak. Op een enkeling na heeft geen van de bewindslieden ooit een vak uitgeoefend waarin zij de hete adem van de concurrentie of anderszins de hitte van de dag hebben gevoeld. De praktische ervaring van de meeste bewindslieden is voornamelijk politieke ervaring. Op de minister van Economische Zaken na zijn ze allemaal afkomstig uit de collectieve sector. In die zin mist het kabinet elke representativiteit. De probleemsector bij uitstek, de collectieve sector, is volstrekt dominant. Dat is merkwaardig als bedacht wordt dat ook dit kabinet in meerderheid van mening is dat de vernieuwing en de oplossing voor de grote maatschappelijke problemen in de eerste plaats moet komen van hen die werkzaam zijn in de particuliere sector. Wat zou er dan meer voor de hand gelegen hebben dan bij voorbeeld de helft van het kabinet te recruteren uit mensen die bewezen hebben vernieuwing en verandering gestalte te kunnen geven?

Het nieuwe kabinet is een door en door politiek kabinet, geheel en al bepaald door de gesloten partijpolitieke kaste die Den Haag nu al decennia in zijn greep heeft. Ik geloof dan ook absoluut niet in de vernieuwende kracht van dit kabinet. De nieuwe premier presenteerde zich al onmiddellijk als een groot bewonderaar van Lubbers en deelde mee dat het programma van het kabinet ook heel goed had kunnen worden uitgevoerd met het CDA. Het is Lubbers IV in een Kokkiaans jasje. Dat je niet merkt dat het CDA niet meer aan de regering deelneemt, heeft ook alles te maken met het gedrang in het midden, waardoor politieke partijen nog maar gradueel van elkaar verschillen, en met de geslotenheid van de partijpolitieke kaste. Het maakt dus, als je op enige afstand staat, echt niet uit of je nu door de kat of door de hond wordt gebeten.

Het paarse kabinet schijnt ook geen filosofie nodig te hebben. Frits Bolkestein maakte er zelfs een geloofsartikel van: dit is een gewoon kabinet en vergeet dat paarse gevoel nu maar. Toch kun je in een kabinet dat pretendeert grote veranderingen teweeg te willen brengen, niet zonder zo'n filosofie. Mensen moeten op zijn minst een idee hebben waar dit kabinet met Nederland op de wending van de eeuw heen wil. Wetten door het parlement jagen is één ding, maar ervoor zorgen dat die wetten worden gedragen en worden uitgevoerd en nageleefd door de mensen in het land, is een andere zaak. Daarvoor moet je mensen verleiden. Mensen leven niet bij brood alleen, maar willen ook voor iets of iemand warm kunnen lopen. Zonder de muze, de romantiek, lukt het niet om mensen te verleiden tot verandering, want dat is niet alleen een uiterst enerverende maar ook met angst beladen bezigheid. En als het in Den Haag

met veel gedoe en moeite wellicht nog lukken zal, dan zal het het land siberisch laten, waarmee een van de belangrijkste voorwaarden voor het welslagen van vernieuwing teniet is gedaan.

Beleidsmatig vind ik nog niet de verfloddering van het terugdringen van de staatsschuld het ergste als wel het in de steek laten van de twee miljoen medeburgers die geheel of ten dele in staat zijn om in eigen levensonderhoud te voorzien, mits hun de mogelijkheden daartoe worden geboden. Door de bodem aan de onderkant van het loongebouw open te breken en voor de laagstbetaalden de wig af te schaffen, had het kabinet een alternatief kunnen bieden voor het opsluiten van deze groep in de bijstand.

Afwachten en ergens in het redelijke en veilige midden gaan zitten, dat is wat het nieuwe kabinet uitstraalt. Doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg. Voor verandering is evenwel meer nodig. Charismatisch leiderschap bij voorbeeld, creativiteit, intelligentie, warmvoelendheid en dergelijke, dus het tegendeel van gewoon! Het zal u duidelijk zijn dat mijn verwachtingen niet hoog gespannen zijn. Maar natuurlijk zullen we de ploeg de komende jaren op zijn daden beoordelen.

W.S.P. Fortuyn